

Nepodizani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se pisma, oglašaji itd. šalju po običnom cjeniku ili po dogovoru. Isto tako je sa prišilom. Nova se šalju poštarikom naplatom (asegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list ne dođe na vrijeme, naka se javi odpravniku u otvorenu pismu, sa koje se na plaću poštarine, ako se iznova napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom razni materijali, a sloga sve pakvari. Kar. post.

Iskri svakog četvrtka na cijelom aziku.

Dopisi se svraćaju ako se ne tiskaju.

Nablijezovani listovi se neprimaju. Predplata u poluarom etoju 25 for, za seljake 20 for, na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za polgodine. Izvan carevine više politizna.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farneto br. 14.

Nakon putovanja.

Opisujuć u zadnjih brojevih putovanje austrijskog ministra, predsjednika grofa Kazimira Badeni-a takozvanim austrijskim Primorjem, j. po Gorickoj, Trstu i po Istri, kazali smo, da je to po našem znanju prvi austrijski ministar predsjednik, a valjda i prvi ministar, koji se je podao u ovo naše južne pokrajine, da se osvjedoči na licu mjesta o svem onom, što je bez dvojbe u raznih novinala čitao i što je kao ministar predsjednik u carevinskom vieću i izvan njega o odnošajih u tih pokrajinah čuo.

Naše testite drugarice, gorička „Soča“ i ovdasnja „Edinost“ svratile su se opetovno na ministarstvo putovanje po Gorickoj, Trstu i po Istri, a mi im se danas ovim pridružujemo sa malo refleksija o putovanju ministra predsjednika po Istri.

Ovdje se je obćenito držalo, da će grof Badeni iz Trsta morem u Pulu, a odanle željeznicom put Beča. U tom smislu bijahu obavješteni nekoji naši rodoljubi, koji se o tom popitaše sa c. kr. namjestništvu. Na svom putovanju morem imao je grof Badeni obaći gradiće Piran, Umag, Citanovu, Poreč, Rovinj i Pulu. Takovo putovanje bilo bi svakako naravnije i opravdanije, nego li ono, koje je u istinu poduzeo.

Talijanski odlučujući krugovi iz Istre, a valjda i njihovi zagovornici u Trstu, nastojali su na sve moguće načine, da grof Badeni svoj putni program promjeni. Među prvimi, koji bijahu u c. kr. namjestništvu palači u Trstu kod ministra predsjednika na audienciji, bio je zemaljski kapetan za Istru g. Campitelli sa dvojicom zemaljskih prijednika, naime sa gg. Gambini-em i Clevom. Njihovo tajno poslanstvo odale su namah tršćanske talijanske novine, priobćivši

neoprezno, kako su gospoda izposlovala (U taj posao umješase i zemaljskog podkapetana g. dra Stangera, koji nije za to ništa zna), da je grof Badeni promjenio svoj putni program. Iste novine priznale su, da se je tom promjenom htjelo ministru predsjedniku dokazati, kako nije samo sva zapadna obala Istre talijanska, nego i unutarnost pokrajine. Očito je dakle, da se je htjelo pokazati ministru predsjedniku, da su svi gradovi, sva sela, sve. občine, kuda je imao putovati, čisto talijanske. A da se je išlo jedino za tim, nalazimo najbolje svjedočanstvo u tom, što se je na vrijeme obavjestilo i talijanske občine i pojedine talijanske privake, kuda je imao grof Badeni putovati, da se ga svečano dočeka i pozdravi. U Poreču, kamo je zemaljski kapetan pozvao sve načelnike talijanskih obćinah, imao je biti glavni štop talijanstva Istre. Tuj se nije smio prikazati ministru predsjedniku nitko, tko ne prisizhe na talijansko vjeroispovjedanje. Što se je tu dogodilo sa par stotina naših seljaka, koji se htjedose gosp. ministru pokloniti i razne molbe predati, opisali smo u dvih posljednjih brojevih, koji nam bijahu upravo radi dotičnih vestih zapljenjeni.

Ali najočitije svjedočanstvo o tajnoj nakani talijanske gospode Istre naziremo u tom, što su se austrijskom ministru predsjedniku, prolazećemu kroz Istru, upravo narivali talijanski građani i pojedine osobe, za koje znade i sam ministar, da njihova prisutnost i njihov pozdrav nebijase ni iskren ni srdačan.

Mi neznamo doista većeg ukora jednomu načelniku, nego kad mu se reče sa onako visokog mjesta, da goji austrijsko činstvo među svojim građanstvom. A tu lekciju dobio je pi-ranski načelnik g. Fragiaco.

Tko znađe nadalje, koliko austrij-

skog činstva imade u nekojih drugih talijanskih gradićih Istre, koji su, zatajivši svoje pravo činstvo, ministra predsjednika ipak svečano dočekali; komu je poznato napokon, da se ne može primjerice u Bujah u nijednoj iole boljoj kući naći za nijednu cijeniti najmanjeg znaka, koji bi vlasnika ili građane svjedaao, da su podanici habsburske vladajuće kuće, dočim ima takovih znakova neke druge države koliko hoćeš, pak su ipak i u Bujah svečano dočekali ministra predsjednika, tomu ne treba daljih dokaza o tomu, da se je htjelo samo vanjskim načinom dokazati grofu Badeni-u talijanstvo i u unutarnosti Istre.

Naš puk nije smio nigdje prikazati se g. ministru, a gdje mu je to pošlo za rukom uzprkos zabrani i protivni talijanske gospode, tuj ga napaštavaše, izgrdiše, napadaše i izmrcvatiše. To se dogodilo kod Višnjana, u Poreču i Puli, a slabo bio bi prošao i u Pazinu i kod Buzeta, da nebijase u ogromnoj većini.

U Puli nije pošteđila talijanska „Signoria“ niti zastupnikah naroda i to na očigled samog ministra predsjednika, koji je upravo tuj doznao i za ostala nedjela naših narodnih protivnika.

Uzprkos svim tim tajnim i javnim spletkam talijanskih mogućnika Istre i njihovih vieokih zagovornika, nije im pošlo za rukom zaslepiti ministra predsjednika. On je čao i vidio, da imade našega naroda od tršćanskostarske medje, pak sve do Herpelja i to ne samo na vanjšćini, nego i u gradićih, kojimi ga vodiše naši narodni protivnici. Taj narod pozdravio ga oduševljeno i iskreno kano prvoga svjetnika svietle krme i kano Slavenu, od kojega očekuje punim pravom, da će mu pomoći iz teškog položaja, u koj ga je turila zloba i nepravda.

Izletnici ponajprije razgledaše znamenitosti Košljuna: crkva Bogorodičnu sa četiri poboćna mramorna i glavnim žrtvenikom, na kojem se izično dobro sačuvane sličice fra Jerolima della Croce, uvaženog slikara mletačke škole iz 16. vieka, a na vrhu mu golema slika posljednjega suda od nepoznatog slikara iz 17. vieka; — grobje, raku Katarine Frankopanke, Ederi Ivana Frankopana, posljednjeg kneza krčkoga, koju je koncem 15. vieka darovao samostanu 1000 zlatnih dukata za gradnju nove crkve i uz želju, da je na Košljunu sahrane; — prilično bogata knjižnicu i druge znamenitosti.

Zatim se izletnici prevđuše ladjicami na bližnji Punat, da i njega razgledaju. Za provoza orla se vesela pjesma mladosti. Do povratka iz Punta priugotovila im se marom popa Nika Turata, župeupravitelja u Punta i nadstojalka košljunskog samostana č. o. Skunce slastna večera, sim slasnija, što je bila pod vedrim nebom, oko samostanskog zdenca, okruženog zidinami.

Iza prve okriepje pop A. Turato pozdravi društvo vatrenim govorom. Zaželi, da bi ovakvi posjeti učestali. Uzajamnim saobraćajem približujemo se; upoznavamo se bolje, podžičemo svetu vatra rodoljublja. Govornik se naposeb naradova prisutnosti perjanice našeg blićnog Spincičeva.

Preuze na to rieč zastupnik naroda

Dopisi.

Iz Vrbnika pišu nam 26. septembra 1896. (Mlada miss). I opet se džveni naš Vrbnik zaođeni u svečano ruho, i opet mu sinu licam radost i zadovoljstvo; pa kako i nebi, kad prati danas jednoga drugoga svoga dragoga sina k oltaru Svevišnjega, da za prvi put pikaža najsvjetliju žrtvu „Neoskvrnenoga jagarjca“. Veseli se i radnje udova starica majka, jer su joj eto izpunjene najljepše nade: vidjeti svoga miljenka, kako obavija najzvišenje tajne svete vjera. Veseli se i radnje velerazložni mu prastric, perjanica naša, pravjetli g. dr. Dinko Vitezić, gledajuć kako je krasnim plodom orjenčan trud i mar, skrb i požrtvovanje njegovo oko ljubljenog mu pranećaka. Veseli se brata i rođina, prijatelji i znanci, veseliše, kako velju, cieti Vrbnik ovoj velikoj svečanosti, a ponajviše veseli se crkva sveta, koja prima danas u svoje legije novoga vojnika Iusova, novoga zatočnika božanska vjere, novoga pastira Gospodnova stada, novoga štitnika krieposti i istine. A što veliš ti, patičio moj jadni? Sta čutiš sada u svome nevinome, zalošču, ogorčenome srcu, ti mučenički narode moj hrvatski? O znaned, dobro znaned, da i ti znanosnom radošču pozdravljaš svoju zoru ovoga divnoga dana svesrdno zabvaljujuć božanskoj Providnosti, koja se udostojala dopustiti, da današnjim danom stupi na poprište mlad, vatreni otadžbenik, koji će visoko nositi barjak slobode tvoje, koji će ti biti učitelj i tješitelj, te hrabri pobornik svetih tvojih prava! Da, veseli se i dođri Bog dao u nepomućenoj radosti doškora doživio više ovakovih i liepih svećanih dana.

Sada dozvoli, da ti ma i slabi mojim perom opišem ovu krasnu zgodu.

Već od četvrtka veselo narještala zvana budući sveti dan. Naša se župna crkva u to okitila i uredila, čekajući šudjeno milog sina, kad će u svoji prvi put zapjevati slavu božju. I osvanu 20. dan septembra. Liepa i duga povorka svećenstva, rođbine i prijatelja dopratila našeg Frana Vitezića u župnu crkvu. Nakon sazova Duha svetoga počeo sv. misa. Manuduktorom bje velečastni g. župnik pop Jakov Dmnić, a kao dijakon i subdijakon dva bratčeda mladomisnikova. Sretan zbilja i zadovoljan morao je biti pri ovom svečanom činu čestiti starina Luka Vitezić videći trojicu svojih unaka kod žrtvenika božjega. Iza evanđelja uzpne se na propovjedanicu velečastni g. pop Petar Zahija. U krasnom i jezgrovitom govoru

Spinciče. Kao što uvijek tako i ovog puta „conticare omnes utentique ora teneant“ — zašutite svi, pozorno slušajući. Pa kako i ne bi! — Iz prva tek naravnaka pućina morska prića ti o skorasnoj oluji; daleki, jed... čujni tujanj u oblacima: zagovietia ti treska i grmovanje: jer što kasnije, sve to jače tuče... Takva je i njegovara rieč. Iz početka tila, da al ju već tad ogrijava domoljubni žar očiju. I ti jedva čekas, kad će uzpamtiti zanosnom ljubavi prema biednoj našoj domovini, kad će uzavrietiti domoljubnim gujevom profi dušmanom njezinim. Spincičeva te rieč uvjerava, oduševljuje; li s njime čutiš. Vidjelo se to i one večeri iz pokojeg pri-tajenog uzlika za govoru. U zalivnicima na liepom susretanju i izkazanoj bratskoj ljubavi zgodno uplete i očita tužne naše prilike; pa kad pri koncu bolno zavapi: „nije jim dosta, što nam tjeraju mili naš hrvatski jezik iz škola, iz učeda, iz sabora; što rodoljube naše kamenuju i zlostavljaju, oni nas eto (sjetio se Ostromana) već i ubijaju!“ Bliesak njegovog pogleda, koji je izražavao i tuđu i gnjev, našao je od-raza u očima svih priantnih i svi su bili ganuti i ogorčeni.

Taj obći dojam Spincičeve besjede s mjesta iztaknu pisac ovih redika, ta svojim govorom pokuca na srca brižnih majka, nježnih djevojaka, čelčinih memo-rica i ostale gospode molbom, da podare

PODLISTAK.

Izletnici iz Liburnije

na školjčicu Košljun*)

Južna se obala otoka Krka negdje u sredini uvija u gotovo jajoliku, do tri kilometra dugu, a dva široku dragu, nalicu velikom jezeru. Dragu zatvaraju dva hrpa rukava, jedan naprama drugom tako na blizu, da tvore jedva puškomet široki tjesnac, kojim se ulazi u uvalu.

Iztočnom joj obalom prosulo se koso prema moru do četiri stotine kuća gradića Punta. Kuće sižu sve do ceste, koja uz sami kraj drage teče najprije k sjeveru, svija se razstajuć se sa obalom prema jugo-zapadu, da te tim putem povede do nedaleke varoši Krka, siela kotarskim oblastim.

U uvati više prema jugo-zapadu rekao bi pliva ravni školjčić Košljun sa starodrevnu franjevačkim samostanom. Vinodolne poljane oko samostana zasjenjuju uz srebrnaste masline i širokoliste smokve različito stabalje izraslo školjčicom do same obale. Viditi tuj pot: koji jassen, briest, crniku, hrast i lovor.

Taj uvati školjčić posjetioše dne 25. kolovoza braca iz Liburnije. Upriliciteljem izleta bio je g. dr. Niko Fabianić, sam

*) Radi preobilnoga građiva ne mogosmo riječ vratiti. Op. ur.

otočani, a sad obćinski liečnik u Voloskom. Nije po tom čudo, da su si izletnici izabrali za svoj izlet taj najljepši predjel na otoku. Bilo ih je do 120, većinom iz uglednijih obitelji Kavra, Opatije i Voloskog. Izlatala se liepa kita veselih liburnijskih krasotica, te si i nehotice marao šepnuti: liepa je krv u Liburniji! Pa kako da i ne bude vesele i zadovoljne mlade one dieve, kad jim mladi tamburaši s crvenkapama, sami djsci, laskave udvaraju i vragoljasto namiguju. Iz ozbiljnih, ali prijatnih lica gospode, morao si zaključiti, da su to vesdim lidom ljudi, koji su se kao pomorski kapetani češće ogledali u borbi s valovi morskimi. Za ovakve muzeve goje njihove drugarice posebno njeku ljubav i pažnju. Ta koliko puta niesu strepile za njihov život! Za to je i onog dana pršila iz licá gospodja sama umilnost i dobroćudnost. Divan li je bio onaj kontrast između prijatne ozbiljnosti pomoraca, umiljivosti gospodja i iztaknute liepote mladosti obojega spola! Ova je nestrljivo čekala: „na čas, da uzmogne dati oduska svojim čustvom u mješovitom pjevačkom zboru „Lovora“ i u mlilom ciliku tamburica.

Jedan jedini pogled na to birano društvo, u kojem se nalazio i naš dični Spincič, mamio ti veselo uzlik: biti će domoljubnog uzिता, bit će zabave na prete. I bilo je i jednog i drugog.

iztaknu uzvišenost sv. mise, način, kako možemo postići njezine velike i neizmjerne blagodati, a zaključna riječ upravi mladomislniku. Spomenu mu u kratko, kako je uzvišena zadaća njegova, kolike će se protivlje dizati u svijetu proti njemu, ali koje će na najstrašnije pobjediti, bude li uvijek održao čistu i neokaljani božansku vjeru. Preporuči mu, neka se prigodom prve nekrvne žrtve spomene milih svojih živih i mrtvih, kao također mučeničkoga i nesretnoga naroda svoga, koji je već od vjekova lievano potokom krvi za krat častni i slobodu zlatnu.

Nakon svršene sv. čina odprati liepo kolo našeg mladog svečara do njegove kuće, gdje se sjedeše uzornici za gostoljubivi stol.

Izreklo se tom zgodom krasnih nadzračica, dakako veći dio namijenjen mladomislniku, kome su bili postavljani uzorom presvjeda brata Vitezići, naimo velečasni puk. biskup dr. Ivan i živući predložni starija i dika naša dr. Dinko. Stiglo je tom liepom zgodom i brojnih čestitaka iz svijeta i iz daleka. Usred objeda potaštili stol blizim posjetom prečastni gospođi Frano Volarić, kaptolski vikar i veleč. otac Ljudevit Brusić, predstojnik trećoredna. Pak se tu još uz skladno jednojlasno pjevanje, tamburanje i veseli razgovor družtvo najkrasnije zabavljalo. Spajajući ugodno sa koristanjem sabrala se prilika svotica na korist družbe sv. Cirila i Metoda, kao također za nesretan udovcu Ostroman.

Iza objeda, kako je već običaj, mlado se i staro obrvati u kolo, pak hajde na obćinski trg, da se uz „sopile“ željno napleše. Al se radost ponjeklje i pomuti, jer ja počelo dobro kisiti, pak se pjesadi i pjesadeći morali skloniti u kuća, da se tamo još koje vrijeme veselo pozabavo.

Kod večere bilo isto tako liepo i ugodno, te jedino bliži polnočni sat razdijeli gostove, od kojih je svaki u srcu svome ponio sladku i milo uspomenu na ovaj svečani i radostni dan.

Vriedni naš mladomislniče! trnasti je utrenik, kojim si eto pokročio, težko se doista vreme svalilo na tvoja slabša pleća, ali ufa u Sremogućegal On će te kriepiti, On će te jačiti, da ne smalkasš, već da smjelo i odvažno prosliediš putem, koji vodi k najuzvišenijem cilju. Božanski Spasitelj nek ti bude najjačajijim uzorom u gorkim i radostnim dnevnima zemskog žića. Pa kao što je On, prije no je usred mora najstrašnijih muka izpušće svoju presvetu dašu, mogao reći, da je uvijek vršio jedino volju Oca svoga nebeskoga, da od svih, koje mu je On povjerio, nije izgubio nijednoga, da ih je sve ljubio toli žarko i sve do srhice, tako dao dobri Bog, da i ti na koncu dogovjekog žića svoga uzmeš srećan i radostan uzličitku: Eto, svega se posvetih žrtveniku božjemu, vlastitom krvnjom ne izgubih nijednoga od povjerenom mi stada, na oltaru ljubavi otadžbeničke prizkao sam čisto i poštrovno srce svoje miloma narodu mojemu; sada Ti, o Gospodine, dostoj se primiti me u broj odabranika svojih! Bilo tako!

I z k a z

prinosna na ravnateljstvo „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru tekom mjeseca srpnja:

Uprava „Nar. Novina“ Zagreb . . . for. 7-04
Podružnica „Sv. Martina“ (Buzet) . . . 36-83
Podružnica „Mihotići“ . . . 2--
(Kastavščina)

razcviljenu udovcu Ostroman i družbu sv. Cirila i Metoda. Bilo je u zgodan čas. Hvalevriednim nastojanjem milostive spodbje Fabianić, koja je rado preuzela na sebe sabiranje prinosa, sakupilo se za biednu udovu 26 for., a za družbu 20 for.

Došla je pak na red i zdrava, bezazlena šala. Upriličitelj izleta dr. Fabianić zahvali se popu N. Turatu, č. o. gvardijanu, te ostaloj domaćoj gospođi poznatim humorom na liepom dočeku, tečnom zalogaju i dobroj kapljici, nazvav posljednje pravimi liekovi iz ona malo jugovine, radi koje je mnogo nježno lice bilo za plovitbe problijedilo od straha pred morskom bolešću.

Mladi naš pjesnik g. Emin, kojemu je predgovornik u šali također osno pjesničko lice morskobolnim bljedimom, odvratilo šilo za ognjilo time, da se ja u ovom govoru trsio baš protivno dakazati, te pri tom zgodno pozdravio prilječitelja izleta, ubrojiv u prvom redu njemu u zaslugu, što se toli dnevno zabavljajmo.

U to iznebuha prvi bujica rieči negdje izpod samostanskog svodovlja. Bio je to zaljivdžija pop Petar Zahija, župeupravitelj u Kornicu. Svojim govorom o naših prilikah, izprepletanim dosjetkami i satiroz na naše protivnike, čestito je zabavljalo družtvo. Podsjeti na davna prošlost samostana i zidina, koje nas okružuju, i ugodno nas dirnu izraženom pomislju, da mi sjedimo med onimi istimi zidinami,

R. Katalinić-Jeretov, sakupljenih na izletu po Kvarneru prigodom svečanosti „Jadranske Vile“ (o Petrovi) na Sušaku. Mendić Josip, Pazin, za se i za Gjuru Čvraru mjesto čestitke za imendan Spinčićev.

Blažić Ivan, pomeraki kapetan, Sibenič
Hraček Venc., kapelan u Oprtlju sabranih na imendan župnika Ant. Nedvėda u Štenu
Kozalić Šime Keirin, Mali Lošinj (razne iznose)

Čvrar Gjurio sabranih u Lindaru 14. julija kod župnika B. Vitezića

Podružnica ženska „Mihotići“ razne iznose i prihode u ukupnoj svoti od

Finotići Dinko, župeupravitelj Montriji sakupljenih pri gostoljubivom stolu g. J. Pataškoga u Sv. Ivanu od Šterna

Podružnica ženska Volosko dar prigodom ženitbe i svatbe g. dr. M. Trinajstića sa gospođinom Ankom Tomičićevom u Voloskom

poviše iznos, sakupljen od profesora Spinčića u veselom družtvu u Jelšanah

Podružnica muška Pazin razne svote u podpunom iznosu od

Franina i Jurina

Fr. Čul san, da su se sa vaša deca u Pehljina i od Hosti zapisala v Reku va školu i još i oni, ki su do sada hodili va sv. Matej.

Jur. Tr san i ja zapisal moju malu i mojsa malega.

Fr. Ma san čul, da j' bil prišal na Volosko nekakav dekret z govorna i da po novan zakone nebi smeli hodit tamo.

Jur. Ki će mane zabranit, kamo ću ja moja deca poslat?

Fr. Ja ti neću reć, ki ni kako, nego toliko bi ti mogal reć, da ni sam rečki magistrat nebi to smel dopustit, kakovod ni dopustil jednemu mojemu susedu pod veliku tmuću i strah, da mu sin hodi va vaše školi, nego ga je moral z napisat i v Reku poslat.

Jur. Justo ovi dni moram poć na potesta-rnju va Kastav radi moje deca, aš su mi buletin poslali, pak ćemo videt, da te mi tamo reć.

koje je možda za svog boravka u Baški pohodio sam hrvatski kralj Zvonimir.

Ali tko da izcerpi sve zdravice, izrečene one večeri? Razumijte se, da mi se iza svake razliegali školjčedim sad bili akordi tamburica, sad skladne popjevke mješovitog zbora „Lovera“. I jedan i drugi zbor zasvjedočio je svojom vještinom, da se u Liburniji mnogo štjuje i njeguje narodna naše glazbale i mila hrvatska pjesma. I pravo je uradio pop P. Zahija, te je njevaćem i tamburašem u poduljoj živoj besjedi izrazio hvalu na pruženom nam užitku.

Vrieme je odmicalo gotovo neopazeno, a izletnici imali su prevailti dobar komad mekog puta. K tomu je taj meki put još uvijek uzemirivalo ono malo jugovine. Ljutio sam se na nju na samu pomisao, da bi mogla, pa ma i na čas, razjertati ona divnu rumen, koja je čitavu onu večer obisvela njezna lišca krasotica; nu sjetiv se mladih ljudi, nještih se time, da će oni već znati uzdržati „status quo antea“ . . . te sam im gotovo zavidjao. I tako dolje čas nemilom razstanku: Prijateljstvo viek je svetih Radosti i boli vrutak. A tog nigda ne osjetih. K svečani taj trenutak.

Sretno prošit, braćo Liburnijci, i skotrim se k nama povratiti!

Terezin.

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila

Metoda u Istri pripisalo nam je g. St. Moderčin, svršeni maturant iz Rieko 50 for., što ih sakupiša medju sobom ovogodišnji maturanti kao znak svoje osobite naklonosti i poštovanja — Zivila svietusa omladino naša!

Insuovanja kod c. kr. financijske oblasti u Trstu. Financijski nadkomesar g. Ivan G. Golja dobio je naslov i karakter financijskoga savjetnika. Gospođa financijski tajnici Jakov Kuharčević i Stjepan Kocziński imenovani su c. kr. financijskim savjetnicima kod financijskoga ravnateljstva u Trstu.

Izlet „Trzaska Sokola“ u Sv. Križu. U nedjelju dne 4. oktobra priredjuje poduzetni odbor našega „Sokola“ izlet u susjedni Sv. Križ. Izletu „Sokola“ pridružiti će se i zastupnici ostalih narodnih družtva iz Trsta i okolice, a doći će bez dvojbe i ostalo obćinstvo.

Obćinski izbori u Baški. Primamo odanle pod naimevkom 28. rujna i uvješćujemo: Ima godina, da se obćinski izbori ovdje ne vršise u tolikom skladu i miru, kao što oni, obavljani dne 21. i 22. t. m. Doprinile je tomu ponajviše od djetinjstva napadanje i počlo klevetanje najvidjenijih liešnostih našega mjesta u puljskom „Osliću“, što je sgadilo svakog pametnog i pravednog Baščana; kao što to, što se je svakog podobćini dalo na volju, da prama broju pućanstva predloži toliko izabrati se imajućih obćinskih zastupnika, odanih hrvatskom načelu.

Načelnikom bit će ponovno izabran g. Bare Pajalić, kojega se ime danas nameće i onoj šaćici naših šarenjakovića, koji se inače znadu hvaliti naklonošću onog delje, što no je lanjske godine odsgjedio nekoliko sati u obćinskom šćipicu. Što ne hjeđešće učiniti pozvani na to obćenici, to će učiniti jednodušna volja pućanstva, kojemu ne da ni obraz ni hrvatski ponos, da se omalovažava osobu njegova načelnika, jer u tom omalovaživanju ono gleđu omalovaživanje samoga sebe. Dosta je bilo rugla, pa nek mu bude kraj!

Novoj obćinskoj upravi, mimo hrvatskog službenog pravca, o kojem ne ima dvojbe, preporuča se obćenito red i čistoća u mjestu, zatim, da uloži kod starosti oblasti sve svoje sile na to, da se uredi pristanište u ovoj luci, uvede češća parobrodarska sveza sa Riekom, osnuje naučička škola za malu obalnu plovitbu, odieili zdravstveno-lučki od carinarskog ureda, te da konačno sastavi obćinski proučnu na način, da se bez obćijnog obtećenja obćinara bude u nedaleko vrijeme mogao sagraditi župnički stan i školska zgrada. Takvom djelovanju hvaliti će Bog i dobri ljudi, a plemenitim se nakanom i odlučnoj volji mora kadli tadli odzvatiti i najdeblje uho. U to ime pomoz' Bog i Hrvati!

Konstituiranje novoizabranog obćinskog zastupstva u Jelšanah. Od tamo pišu nam 28. pr. m. Danas sastalo se prvi put novoizabrano obćinsko zastupstvo, da si izabere načelnika i obćinske savjetnike. Protivnici narodni spletkarili su do zadnjeg trenutka, ali uzaludan im bijaše posao. Mudar i pametan savjet velečestnog g. župnika i ostalih prvaka razbio je sve protivničke spletke.

Nakon zrele i promišljene odluke izabra novo zastupstvo jednoglasno načelnikom čestitoga domaćinu g. Josipa Hrabra iz Jelšana, koji je medju pućanom uzgojen, a po svietu naučio se pošteno raditi i kršćanski živiti. Njegovo poštenje i njegova nesebičnost su nam najboljim jamstvom za to, da će novi načelnik upravljati obćinom na dnevnu i tjelensku korist svoga puća.

Obćinskim savjetnicima bijahtu izabrani gg. Jakov Valencić iz Dolenja, Josip Prebilčić iz Pasjaka, Martin Fidel iz Susaka, Josip Stemberger iz Jelšana, Ivan Stemberger iz Zabica, Mate Puž iz Lipe, Mihovil Hrvatini iz Novokrčina te Ivan Čekada iz Jelšana. Savjetnici Valencić i Prebilčić bit će desnom rukom g. načelniku, te će se o njihovo poštenje i o njihovu poštivotnost razbiti sve moguće spletke, dolazite one bilo od kuda. Izakustvo i naobrazba g. župnika doći će im uvijek dobro.

U znak radosti na toli sretnom izboru gurali su muzari, oglašujući obćinarnu veselu viest, t. j. izbor čestitog načelnika.

Kaznjeni demonstranti. Prigodom boravka ministra predsjednika grofa Kazimira Badieni-a u Pulji zviždali cu pred c. kr. kotarskim glavarstvom nekoji gospodski zviždunici, koje je radi toga kaznila politička oblast kako sliedi: Ivan a. Petronio sa 50 for. globe, dr. Robb u

sa 40 for. globe, Cesar a Mismasa na 3 dana zatvora i Martinelli-a (talijanskoga podanika) na 5 dana zatvora. Medju kaznjenici imade i građićkih činovnika, veli se dapače, da su oni demokratski proti našim zastupnikom rukovodili. Zaista krasnih činovnika! Pak još imaju obraza kazati, da su naši zastupnici došli u Pala Talijana izazivati; možda talijanske podanike?!

Nevi naš liečnik. Od nedavna nastalo se u Trstu g. dr. Josip Martinis, rodem iz Dalmacije i specijalist za obće bolesti. Od prvoga prošlog mjeseca imenovalo ga je naše radničko družtvo drugim liečnikom. Našema obćinstvu preporučamo imenovanoga g. liečnika i roto-ljuba.

Iz Sv. Petra u šumi pišu nam 23. pr. mj. Već je drugi put, što se je za kolodvoru u Sv. Petru u šumi dogodilo nesreća radi toga, što ne ima tuj nikakvog skladišta ili magazina. Slaznom prometnom ravnateljstvu je gotovo dobro poznato, kakav promet je u sv. Petru u obće, a osobito sa vinom. Ljudstvo više puta na kocku stavlja vlastiti život izkrajući sa vozova na zemlju bačve i ukrajajući iste na željezničke vozove. Pri sadanjem stanju stvari moraju se dogoditi nesreće, kako žalibože svjedоче i sliedeća dva slučaja: Prvi put naimo malo da nije platio životom jedan konduktor, pomagajući ukratiti težku bačvu na željeznički voz; bijaše ovačen ranjen, te u nesreći bio je toliko sretan, da ostade u životu. — Drugi put opet željeznički čovar na kolodvoru malo da ne zaglavi, pomagajući sa voza izkrcajevati bačve. Ovaj pak mora jedino svojoj čeljesnoj moći zahvaliti, što ostade živ pođ bačvom, koja na njega svom težinom padaše tu uzdržao ramicama. Pri tome zadobi priličnu ranu na prstima ruke, tako, te ne može za više dana obavljati službu.

Onaj stari voz i ovaj jagan na kolodvoru nije niti prikladan za skladišta, pošto malo drži, a i ono malo može se samo namok unutar strpati, pošto je gasna nesrećan. Obćina se je već bila obratila na c. kr. prometno ravnateljstvo glede skladišta; te neznamo, u kojem stadiju se molbenica nalazi, ali svakako je od velike nužde, da se što već jednom za nas učini i svim daljnim nesrećam predasretno.

Baščanski izbori i naši Talijani. Spomenuli smo u zadnjem broju, kako se je veselio ovdješnji židovski listić, da su u Baški predobili kod obćinskih izbora za III. tjelo „Talijani“, ter da se nadaju pobjedi i u daljnjih tjelih i da će biti u tom slučaju izabran načelnikom neki Nicola Lolich.

U prvi mah smo držali, da je netko nasamario ovdješnjeg židova, a u tom uvjerenju kriepila nas je činjenica, da je o daljnjem toku tih izbora smjelo sve do ponedjeljka dne 23. pr. m. Toga dana povrača se opet na baščanske izbore, trudeći ponovno, da je u Baški predobila „istarsko-narodna“ (čitaj talijanska) stranka.

Mi se toma židovčetu ni najmanje ne činimo, jer on laže kad zine, već se činimo porečkoj „babi“, glasilo zemaljskoga odhoda, koja bi morala znati, da se nije na izboru niti pokazala takozvana „istarsko-narodna“ stranka, već da je u svih trih tjelih sjajno pobjedila „istarsko-hrvatska“ stranka.

Porečka „baba“ se ljuto vara, ako misli — kako piše — da su izpali izbori u Baški „con esito felice del partito nazionale“ (sretno za narodnu stranku), skopod tim ne razumjeva hrvatsku narodnu stranku. Isto tako se ona ljuto vara, dočim piše, da je uspjeh izbora nepovoljan za odlučno hrvatsku stranku, jer u Baški nije niti može biti druge stranke, do odlučno hrvatske.

U Baški bijahtu izabrani u svih trih tjeljih sve sami odlučni Hrvati, što će nam potvrditi do koji dan izbor načelnika i obćinskih savjetnika. Ta inače i ne može biti u Baški, gdje je sve, što je neodvisno čestito, uz hrvatsku narodnu stranku. Propala su za vazda ona vremena, čijus „krezo bo“, u Baški, kad su njom mogli vladati kojekakve šćiptrije i potprepnice istarsko-talijanske stranke. Baška je i ostaje za vazda hrvatska i to odlučno hrvatska, bilo to pravo ili ne šarenju družbi puljskog „oslića“, porečke „babe“ i trščanskog „zidovčeta“.

Iz Lovrana pišu nam 23. septembra. Zadejni pttak su Lovranski Talijani stvorili podjehtu Jaletića Tonina — „Florentina puro sangue“. Najprvo su se puć „Kenika“ dobro savuralni, pak su onupše šit va Zagreb (Zagabrije), kade su se doknralci čea boža više; zato i ni nikakvo čudo, ako su neki večer va Lovrana habudubiti i tuliti, kako, i va kakovoj Babiloniji. Neka su, neka njih bude . . . mi smo govorili, neka se veselo, ter naša

toza uzpostavljena je plovitba iz Opatije na Rijeku u 9 sati jutrom. Istotako dokimnuta je sveza od 9 sati jutrom iz Opatije u Lovran i natrag.

Nadaje se se dne 4. listopada t. g. otvoriti nova izletna pruga iz Rieke i Opatije u Lošinj mali, svake nedjelje samo za osobe, polazac iz Rieke u 7, iz Opatije u 7 $\frac{1}{2}$ jutrom i dolazac u Lošinj u 1 $\frac{1}{2}$ sat poslije podne, pa vraćajući se iz Lošinja u 3 sata poslije podne sa dolazkom u Opatiju u 8 a na Rijeku u 8 $\frac{1}{2}$ sati na večer.

Našim vinogradarom. Dobar dio vinograda u Istri je nesretna peronospora, tuča i t. d. djelomice ili posve uništila. Vlastinci takovih vinograda valja da svoju nesreću oblastiti prijava.

Na temelju novoga zakona proti elementarnim škodam (zakon od 12. jula 1855. drž. zak. I. br. 118) imaju pravo svi vinogradari, kojim je peronospora (mil-devi, pal) prouzročila kakvu škodu u vinogradih, zahtjevati od porezne oblasti, da im odpiše jedan dio zemljišnog poreza, i to:

I. 25 po sto poreza, ako je uništeno do polovice priroda;

II. 50 po sto, ako je škoda između jedne polovice i tri diela priroda;

III. 75 po sto, ako je uništeno tri diela.

IV. 100 po sto, ako je uništen sav prirod jedne katastralne parcele.

Ove godine biti će mnogo i mnogo parcela, kojih je prirod od grožđa do polovice, a često do tri diela i više od peronospora uništen. Prijave treba učiniti političkoj oblasti ili kapetanatu ustmeno ili pismeno. Prijavu može učiniti svaki sam ili jedan za više njih. Za pisane prijave ne plaća se biljeg (bul).

Najpametnije je za puk najkorisnije biti će svakako, ako pismeno prijavi obćinsko glavarstvo sve one posjednike vinograda, dotičnu njihovu parcelu, koje su od peronospora uništene.

Mičite se dakle vlastnici uništenih vinograda, a vi narodne obćine pritecite siromašnomu paku na pomoć, jer neće imati odakle da plati tolik porez.

Samoubojstvo u Posertu kod Bolfuna.
Dne 18. pr. mj. skončao si život hitcem iz puške Stanislav Pullick-Barrissich u Posertu, svojem rodnom selu. Kako je to riedak slučaj u ovih krajevih, ipak nije u posertu prouzročio ni mrve sućuti, nego dapače onakvo čuđenje, kao kad komu mora sa srca pađe. Pokojnik naimo bio je veliki kamatnjak. Pravog uzroka, koji ga je nagao na taj čin, ne znađe se, ali se čuje glas, da ga je na to nagala okolnost, da je izbio na vidjelo neko pronačevjenje obćinskog novca, počinjeno od njega pod prvašnjim obćinskim zastupstvom, čijim je članom bio. Pokojnik pripadao je talijanaškoj stranki, te je kao šarenjak priučao uz domaće narodne odpadnike i uz pazinske nespasence: Bog mu se smilovao duši!

Prilog. Današnjemu broju priložili smo cienik raznih liekova poznate ljekarne g. Trnkoczy-a iz Ljubljane.

Listnica uredništva.

Go sp. M. I. i M. K. i dr. Na zahtjev tatielja odročena je rasprava u Podgradu na nepredijeljeno vrijeme. Zdravo!

Go sp. Kozjaruna. Primili smo onaj svezak i odpremili ga dalje; odgovora nema, strpljen spašeni! Živili!

Javna zahvala.

Svima, koji ga pozdravise lepim pismom, prigodnom pjesmom ili brzojavom prigodom njegove mlade mise, najljepše se zahvaljuje

Franjo Vitezić mladomisnik.

Vrbnik, 24. rujna 1896.

Svećar J. Kopač Solkanska cesta broj 9. u GORICI

preporuča velečastnomu svećenstvu, crkvenim upravam, te slarnom obćinstvu prave

pčelno-vošćene svieće kilogram po for. 2-45.

Da su ove svieće, koje nose protokolirani tvornički znak, nepokvarena, jamčin sa svotom od 1000 kruna.

Svieće slabije vrsti za pogrebe i postaruu razsvietu crkava dobivaju se po vrlo nizkoj cieni.

Prodajem također tamjan za crkve!

Lacrima najfiniji . . . . . kigr. po for. 1.20
obćini 1.-
Granis . . . . . -60

Robu šalje na sve strane austro-ugarsko monarkije presto od poštarine.

odgovorni urednik i izdavalac Mate Mandić

U ljekarni E. Tomaja nasljednik

A. WINGER

u Zagrebu, Ilica broj 12.

dobivaju se osim svih ostalih liekova nekoji obće prokušani i vrlo koristni esobite preparake vriedni liekovi:

Mazilo proti kostobolji ili protinu, rhenmatizmu, katanja i trganja u kostih, ukočenosti ili grčevom u šlah, boli u kukovih i križicah, kostenom pogoncu, probadanju, avakostnim nazebam. — Ciena 80 novč.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojim se lieči kašalj, prehlada ili katar u praih, plućih, teško dišanje, promuklost u glasu, spijivost. — Ciena 80 novč.

Pojačeni željezoviti sirup djeluje proti slabosti, dijeluje proti slabosti, bijeloci, škrofuloznosti, podbahlosti, djetinjoj kraljivosti, ženakim bolestim, slabokrvnosti, nemoći. — Ciena šašici i for.

Pojačene švedske kaplje ili švedska životna tinktura (Lebensessenz). Orim se glosovitim sredstvom očičuje krv i zlatenica, popravlja i okrepljuje želudac i oblađaje glavnu bol, olakšava teginja ili mučnina, čera napuhlost i vjetro, odklanja se bol u šlilec, želudacne grčeve, žučna, gromica ili zimnica, savijanje ili grinja u truhu. Tko oru toli koristno djetinjoj švedsku tinkturu redovito pije, sačuvati će si zdravlje, čjelenu snagu i sprječiti razne bolesti. — Ciena šašici u napitkom 60 novč.

Prah za blago ili za marvu, koji svakomu poručam sa konjski keh ili kašalj, sa volove, krave i ovinje, za lagano čišćenje, za objačivanje želudca i probave, kada blago neđe rado šderati, pa se napuhuje. Krave davaju od njega više i boljega mlička, konji postaju živiji i jači. — Ciena jednou omotu 45 novč.

Svajcarske pilulice, najsigurnije sredstvo za čišćenje i snagaženje želudca ili stomaka i crieva, za otvaranje proti zapetlosti, navali krvi u glavu i prsa, tromosti ili težini. — Ciena škatuljici 70 novč.

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti koštenoj boli, sgrčenim, nategnutim šlam, ukočenosti i oteklini poslije težakoga napora, za objačivanje i okrepljivanje šlah i živaca. — Jedna šaša 80 novč.

Tekućina proti izpadanju vlasii učvršćuje i hrani korenje vlasii, odstranjuje pruhiti i pospješuje rast kose. — 1 šaša 50 n.

Mast proti šlagu, krasnam, peručini i ospotinam. — Jedna lončić 50 novč.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boja za farbanje kose, da sieđe kose poerne, fine sapune, praške za gospodje, sredstva za poljepšavanje; praške za čišćenje zubi, tjestine za zube, od kojih zubi pobijeljuju.

Spužve za umivanje, kefice za zube.

Razne sprave iz kaučuka, bandaže, pivoje za rane, pojase, kirurške sprave.

Ruskog čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francezkoga Cognaca.

ZALHA MINERALNIH VODA.

Sve po novinah oglašene medicinske specijalitate.

Tko naruči za pet forinta vriednosti, plaćam sam poštarinu.

DROGERIJA
na debelo i drobno
G. B. ANGELI
TRST
Corso, Piazza della Legna 1.
Odlikovana tovarna Čopčav.
Velika zaloga olinatih barv, lastni izdelok. Leš za kočije, z Angleskoga, iz Francije Nemšije itd. Velika zaloga činih barv, (in tabetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Leš za parkete in poda.
Mineralne vode
iz najbolj znanih vrelcov kakor tudi romanjsko žveplo za žrepljanje trt.

Sve vrsti
tambura
dobivaju se kod tvrdke
J. Stjepušin
SISAK
Cienike šaljem na zahtjev svakomu franko.

Svećar J. Kopač Solkanska cesta broj 9. u GORICI
preporuča velečastnomu svećenstvu, crkvenim upravam, te slarnom obćinstvu prave
pčelno-vošćene svieće kilogram po for. 2-45.
Da su ove svieće, koje nose protokolirani tvornički znak, nepokvarena, jamčin sa svotom od 1000 kruna.
Svieće slabije vrsti za pogrebe i postaruu razsvietu crkava dobivaju se po vrlo nizkoj cieni.
Prodajem također tamjan za crkve!
Lacrima najfiniji . . . . . kigr. po for. 1.20
obćini 1.-
Granis . . . . . -60
Robu šalje na sve strane austro-ugarsko monarkije presto od poštarine.

Volika lutrija u Inomostu po 50 novčića
Glavni zgoditak
75.000 krunah.
U gotovom sa 20% odbitka.
Srećke po 50 novč. preporuča: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Mandel & Co, Girolamo Morpurgo, Ign. Neuman, Marco Nigris, Enrico Schifmann.

Tiskara Dolenc